

Motion till riksdagen 2021/22:3719

av **Mattias Vepsä och Anders Österberg (båda S)**

Organiserad rastverksamhet i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rastverksamhet för barn och unga i våra skolor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En rörelse växer fram runt om i Sverige, den handlar om organiserad och planerad rastverksamhet för barn och unga i våra skolor. Men trots goda erfarenheter och många goda ambassadörer sker detta arbete många gånger frivilligt och vid sidan av ordinarie skolverksamhet.

Skolans verksamhet regleras i skollagen och i läroplanen. Med tydliga satsningar för fler lärare och vuxen personal som fritidspedagoger, förskollärare, lärarassistenter samt satsningar på skolhälsan och ökade resurser för mer likvärdighet går utvecklingen nu åt rätt håll.

I Folkhälsomyndighetens undersökning om skolbarns hälsovanor från 2017/18 har andelen som känner sig mobbade vuxit sen 2009, fler unga upplever stress i skolan och svenska skolbarn rör sig fortfarande i för liten utsträckning. Även om vi ser hur skolans kunskapsresultat har utvecklats i rätt riktning kan mer göras för att skapa en trygg och hälsosam skolmiljö för alla.

Vi vill därför peka på en del av skoldagen som ytterligare kan bidra till att skapa en skola där alla barn och unga trivs bättre och som kan öka folkhälsan: rasterna.

De senaste åren har många skolor, ofta genom enskilda eldsjälares insatser, utvecklat organiserad rastverksamhet. I Stockholm där vi bor har ett nätverk i kommunen existerat sen 2017 och sakta växer kunskapen om vikten av bättre planerad rastverksamhet fram.

I samtal vi fört med pedagoger och nätverksansvariga som jobbar med detta visar det sig att många lärare kan vittna om lugnare lektioner då man under de aktiva rasterna minskar kränkningar, mobbing och kan reda ut eventuella underliggande konflikter

direkt på skolgården. Detta gör att läraren kan komma igång med lektionerna snabbare istället för att reda ut konflikter som startat under rasten.

För många elever kan planerad rastverksamhet göra att man blir säkrare och tryggare under rasten för att man alltid vet vad som händer och att det alltid finns aktiviteter att delta i.

Gustav Sundh, skolgårdslärare och fritidspedagog i Huddinge, har vunnit utmärkelser för sitt arbete med aktiva och planerade rastverksamheter och säger ”Jag vurmar särskilt för elever i behov av särskilt stöd. Det finns elever som tycker att utevistelsen är hemsk, de går och gömmer sig eller väljer att inte ha ett endaste möte med en kompis. Det finns också elever som ofta hamnar i bråk på grund av missförstånd i leken. Där måste vi kliva in och se till att skapa möten och lärande. Eleverna i de lägre åldrarna är ute en tredjedel av sin skoltid och då kan vi inte bara ha ett rastvaktsschema och lämna eleverna till sig själva, vi måste erbjuda mer. Läroplanen omfattar även tiden eleverna är ute på skolgården.”

Som vi inledningsvis skrev finns det redan idag nätverk bland skolor och rastansvariga, det existerar grupper i sociala medier där diskussionerna frodas och bland några huvudmän finns självklart ett intresse. Men det saknas en samlad bild, kunskap om vad organiserad rastverksamhet innebär och det saknas en samordning på nationell nivå för att kunna sprida och utveckla kunskaperna.

Några utgångspunkter för ett samlat organiserat rastarbete skulle kunna vara:

- Att överväga att utse en nationell rastsamordnare.
- Att överväga en nationell satsning för att sprida goda exempel vid Skolverket.
- Att överväga om resurser kan riktas mot kommunala huvudmän för att jobba med planerad rastverksamhet.
- Att överväga behovet av forskning för att öka kunskapen om planerad rastverksamhet.

Mot bakgrund av detta bör riksdagen tillkännage för regeringen att arbeta i motionens anda.

Mattias Vepsä (S)

Anders Österberg (S)